

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nu ne maghiarizăm!

Sibiu, 22 August n.

Ceice mai vorbesc și scriu și acuma, după o convingătoare experiență negativă, făcută în curs de aproape 40 de ani, despre posibilitatea maghiarizării țării, (și sunt încă mulți de aceștia) se dau de gol, că nu cunosc absolut deloc chestia în care țin să-și spună cuvântul, nu cunosc naționalitățile nemaghiare, elementele, jertfele alese pentru a fi desnaționalizate, și nu cunosc nici chiar naționalitatea maghiară, chemată să săvârșească această mare operă, pentru că dacă ar cunoaște-o bine, ar ști că-i cer un lucru cu desăvârșire imposibil, un lucru pe care naționalitatea maghiară nu-l poate face.

Chestia maghiarizării e o chestie de existență pentru milioane de cetățeni, și anume, a existenței lor *naționale*, ca individualități politice, alcătuitoare de stat. Pentru că oricât de mult să se accentueze din partea politice maghiare, că în statul acesta nu există decât o singură națiune politică, cea maghiară, naționalitățile nemaghiare există și ele, ca popoare separate, fiecare pentru sine, cu limba sa, cu trecutul său, cu datinile sale și cu aspirațiunile sale naționale, și nici guvernul, nici parlamentul, nici altă putere lumească nu le poate face neexistente.

Iar dacă există, ele așa vreau să și rămână, până în viitorul cel mai îndepărtat, popoare cu individualitate proprie *națională*. E datorința lor să o facă aceasta, datorința dictată de legile conservării proprii, obligatoare nu numai pentru individ, ci și pentru popoare cu conștiință de sine. Și energia cu care naționalitățile nemaghiare din patria aceasta s-au opus până acuma tuturor încercărilor de ma-

ghiarizare, e dovadă destul de elatantă, că popoarele menite de a fi contopite în rassa maghiară au o conștiință bine dezvoltată și nu sunt aplicate să renunțe cu nici un preț la naționalitatea lor și la dreptul lor de a exista și mai departe, ca popoare independente în limbă, credință și în obiceiuri.

Ceice vreau să maghiarizeze întreaga țară, nu găsesc deci în țară materialul trebuincios, care s'ar lăsa să fie maghiarizat. N'au pe cine să maghiarizeze. Dar n'au nici *putința* de a maghiariza. Căci poporul care are intențiunea să se întărească și înmulțească cu alte elemente străine, trebuie întâiu de toate să precumpănească bine pe celelalte cu *numărul*, și mai presus de toate trebuie să le precumpănească bine pe toate celelalte cu *cultura*, cu inteligența. Și chiar nici în cazul acesta azi nu mai merge cu amalgamizarea, cu desnaționalizarea, după cum vedem din celele se întâmplă cu Polonii din Germania, cari față de Nemți sunt numai o mână de oameni, și Nemții au și o cultură superioară, dar totuși nu se prefac în Nemți Polonii, ci rămân Poloni ca mai înainte, cu toate că Germania a cheltuit sumedenie de milioane pentru contopirea lor în rassa germană.

Și ce nu pot face cei din Germania cu Polonii, nu vor putea face niciodată nici Maghiarii cu celelalte naționalități din patrie, pe cari nu le întrec cu numărul, și nu le întrec cu *cultura*.

Nu vrem să detragem nimica din meritul cel are națiunea maghiară ca propagatoare a culturii, dar cutezăm să afirmăm, că cultura românească face atâta cât cultura maghiară. Stăm și noi, Românii, luați în totalitate, pe o treaptă culturală cam egală cu cea maghiară. Și cam tot așa și celelalte naționalități, dintre cari naționalitatea ger-

mană ne întrece chiar pe toate, cuvenindu-i-se ei locul de frunte.

Chiar și după legile naturii, cari sunt vecinice și neschimbăcioase, corpurile mari atrag pe cele mici, râurile mici se scurg în cele mari, iar nu întors. Ar fi deci timpul, ca din politica maghiară să fie abandonată pentru totdeauna ideea maghiarizării țării, cu desăvârșire ne-realizabilă, și în locul ei să fie acceptată ideea *mulțămirii* popoarelor nemaghiare din patria aceasta, pentru că să aibă toate motiv să se însufletească și să se lupte cu Maghiarii împreună, umăr la umăr, pentru înflorirea, fericirea și *independența* țării. Argumentarea ce ni-se dă de multeori, că dacă ni-se acordă drepturile pe cari le cerem, vom începe să gravităm în afară, — ori să gravităm și mai mult în afară, pentru că vezi Doamne și acuma gravităm, — e foarte nelogică. Cochetarea cu cei din afară poate să fie o urmare firească numai a neîndreptățirii, a asupririi, dar la nici un caz nu a mulțămirii noastre, — pentru că cel mulțămit cu soarta, nu dorește niciodată altă soartă ne cunoscută, — fie individ, fie popor întreg.

Din despărțămintele „Asociațiunii”

Adunarea generală a despărțământului Deva ținută în Biscarea.

— 14 August n.

Cu multă bucurie constat, că adunarea despărțământului Deva al „Asociațiunii” ținută în Biscarea la 12 August n. c. a decurs nu numai într-o ordine exemplară, ci considerând starea poporului, care a trecut prin multe calamități, mai ales prin seceta din anii precedenți, a avut totuși și un rezultat material mulțămitor.

Nu pot trece cu vederea să nu fac observare aceluia, cari fără motive juste resping înzistența comitetului de a se ține întruna sau altă comună adunările generale anuale. Pas greșit trebuie să

numesc această purcedere, când membrii comitetului, eventual și alții contribuie după cum e știut mai intensiv la deslegarea problemei de a face poporul accesibil pentru stări normale, pentru stări de a-l lămina și pentru de-ai înlesni existența.

Pe lângă aceasta mai ocură și împrejurarea, că venind poporul cu oameni inteligenți în contact, ușurează considerabil deslegarea chiar și a unor chestii bisericesti-scolare. Un inteligent conștiințios nu va strică, el va zidi, va întări cetatea care se va vedea amenințată.

Rău deci, ba chiar în detrimentul propriu și-a explicat unul chestia, când la întrebarea pusă, dacă voeste să se țină în comuna sa adunarea, a ajuns involuntar în poziția penibilă de a respinge propunerea.

În liniamente scurte fac și eu un mic raport.

Imediat după terminarea sfintei liturgii ședința se deschide și se face obișnuita salutare. Notarul comitetului domnul Dr. Iustin Pop, citește în urmă raportul său, care e o lucrare făcută cu multă măiestrie și care și fii acoperită cu frene-

tice aplauze. Membrul din comisiunea de censurare, domnul Francisc Hossu, făcându-i elogiile cuvenite, propune și se primește, ca acela să se trimită comitetului central pentru a-l publica în foaia oficială.

Se purcede, după ordinea stabilită, la înscrierea membrilor, în urma căreia Dr. Iustin Pop depunând 200 cor. se face membru fondator, iar cei ordinari, cum și alții noi solvesc taxele.

Nu de puțin interes e și ce urmează. Unul dintre membrii adunării în cuvinte blânde și alese invită pe primarul comunei, Gheorghe Măgurean jun., să se facă membru ajutător, care fără multă vorbă și fără multă șovăire primește angajamentul. Imediat după aceasta urmează și bătrânul său tată, după care se îmbulzesc țărani care de care să depună obolul lor, câte o coroană, pe altarul de jertfă.

De notat, că la această adunare fiind prezenți și unii din comunele vecine, din colonia Simeria, Tâmpa, Uroiș și

FOIȘOARĂ.

I. P. Toussaint: Mântuește-ți sufletul!

Predici pentru misiuni, traduse de membrii soc. de lectură „Inocențiu M. Clain”, Boloj, 1906.

Cuvântări bisericești de acele, cari pot fi rostite cu deopotrivă folos Românilor din câte țări i-au respirat veacuri de nedreptate, locuitorilor din ostroavele cu albatăciuni rinunate, sămănate în apele ce spală țărmii Australiei și inchirciților Eschimoși cu părul numai chioiură, predici ținute în vechea gamă sentimentală menită să cutremure cu înfiorări zguduitoare în fața păcatului de moarte, să trezească tainici adieri mângăitoare la apropierea morții celui drept, menită să smulgă tipete de durere la descrierea grozăviilor din iad sau accente de admirație pentru înțelepciunea... papei Benedict al XI-lea, — cărți, deci, cari cuprind cuvântări de acestea, am avut și avem peste cap. Am avut și mai mult: cine a cetit „semințele din agrul lui Christos” ale răposatului Boiu, cine cunoaște predicile și învățăturile lui P. Maior, acela știe și despre altfel de mișcări ale inimii, mai intime, produse de înfățișarea în icoane ce-s ale noastre și în graiul ce ne străbate fundul sufletului, a ideilor, a sentimentelor ce ne agită mai adesea. Sunt părți rare de tot acestea ce e drept, dar

„Mult rău o faptă bună în ceruri cum-pănește”.

Așteptăm acum să ne sosească altfel de predici, cari să ne umple mintea și inima. Căci „dacă ritualul, vestmântul, rugăciunea nu se pot schimba, nu e tot așa și cu predica. Ea e slobodă — ba chiar trebuie, dacă vrea să fie mișcătoare și să aducă folos, — să răscolească tot sufletul omului de astăzi, să se întindă asupra tuturor împrejurărilor lui și să-i atingă toate ideilele”. (N. Iorga, „Sămănătorul” an. al IV-lea, vol. al V-lea p. 458).

Traduceri avem și mai puține. Aici nici nu te poți gândi numai la Ardeal, căci groaznică schilodire a predicilor lui Masillon de nu știu care preot din jurul Gherlei nu poate fi botezată *traducere* nici în înțelesul slab al cuvântului. Rămâne prin urmare să se amintească încercarea de a îmbrăca în limba noastră învățăturile sfântului Ion Gură-de-aur, după culegerea lui Hefele (alte traduceri din acest clasic bisericesc sunt din jurul lui 1880, mi-se pare, dar nu se pot ceti decât cu mare greutate din cauza cirilelor încurcate), și traducerea care poate fi cu folos în mâinile oricui din *Ilie Miniș*. Vorbesc numai despre celebrități.

Astăzi primim pe 580 pagini, alte 49 predici, după I. P. Toussaint, care nu-i celebru și una — nu se știe de cine — despre „valoarea și frumusețea grației” (pp.

*) Despre „Păstorul sufletesc” de *pie memorie* nu mai vorbesc: din revista aceasta n'a eșit pentru ceice legau bune nădejdi de apariția ei, decât siriul numărului I, ca să-i cuprindă cenușa oaselor arse pe rugul celorle curățesc viața românească.

547—558). Deci volumul are cu totul 591 de pagini mari. Și, trebuie să adaug cu durere, foarte *reci*. Pe lângă felul cum sunt alcătuite predicile acestea pentru misiuni, cu mărunte întrebări ce nu se mai sfârșesc (într'un pasagiu de 9 șire sunt 6 semne de întrebare, iar să se fi pus toate ar fi eșit 11), cu exclamări dese, cu o exagerare, care-ți face rău, a sincerității în credință, încât se poate lua ușor și drept simularea aproape desăvârșită a acestei sincerități, — pe lângă toate lucrurile acestea, cari obosesc pe cetitor ca și pe cel ce le ascultă, mai sunt subiecte de felul acestora: sufletele din purgator, biserica cea adevărată (apuseană, bine înțeles), judecata particulară, sau oricare altul în patru din cinci părți. Acestea nu ne pot încălzi: chiar și *iadul* (72 pag.) cu vălătăile-i vecinice m'a lăsat rece.

Privite dintr'alt punct de vedere, curat teologic, predicile acestea au două greșeli mari. Întâia și cea mai însemnată e căutarea de a îngrozi, punerea fricei ca motiv de căpetenie al faptelor omenești. Pe când oricine știe acest adevăr banal de elementar: religia creștină e religia dragostei. Mă gândesc la frumoasa, la adevărată intrupare a principiilor acestora amândouă în atmosfera morală superioară, care ne a dus-o „Quo vadis?”. Preotul Crispus, cu vecinice muștrări, cu zugrăvirea celor mai înfricoșate chinuri ce le vor suferi păcătoșii cu osândirea, chiar a unei porniri bune, cum a fost dragostea dintre Vinicius și Lygia, cu blăstemele groznice

aruncate asupra păgânilor, — iar în mijlocul dispoziției sufletești desnădăjduite, creată de acest aspru slujitor al Domnului, răsună dulce, blând, cu *iubire*, cuvintele apostolului: Pace vouă! Nu răzbunarea, Crispe, ci dragostea Mielului... Vedeți, dragostea lui Christos, nu mânia lui Dumnezeu, dragostea oamenilor, nu groaza de o judecată, la ușa căreia nu străjuiește mila. Și un om profan e convins de adevărul acesta și strigă: „Oameni ai lui Dumnezeu, curățiți omenirea de groaza iadurilor și faceți-o să se poată uita cu încredere spre cerul care e destul de sfânt”.... (N. Iorga, *Gândiri și sfaturi*... p. 173).

În predicile lui Toussaint nota generală aceasta e: groaza. S'ar putea face, când ar fi de vre-un folos, — o interesantă psihologie a stilului acestui cuvântător, ca să se dovedească același lucru. Cuvintele, frazele, cari se repet mai des, foarte des, sunt acestea sau asemenea acestora: iad, foc mistuitor, mânia fără margini, a-prindere, răzbunare, judecător neînduplecat, prăpastia întunerecului, patria durerilor și a desnădejdi, vaiete, tănguirii etc. etc. Ele sunt tenorul cărții „Mântuește-ți sufletul”. Explicarea o văd și în precumpănirea de care se bucură vechiul testament la acest autor.

A doua greșală, asemenea celei dintâi, e presărarea în multe locuri a acelor învățături eronate, cari au făcut ca biserica romană să fie, începând cu veacul al IX-lea, o mare greșală, o ruptură dureros de mare din biserica lui Cristos. „Biserica-

Bampotoc, au contribuit și ei cu câte o coroană.

Dacă-mi revoc bine în memorie, s'a obținut o sumă de 260 cor. Pentru de a produce interes, află de necesară publicarea sumei obținute.

Domnul *Francisc Hossu* revocă în memoria poporului cu profundă pietate și reverință meritele unui preot decedat în această comună, *Nistor Socaci*, care atât pe terenul bisericesc, cât și pe cel istoric, mult s'a distins. Scoate la iveală scrierile aceluia din 1848, pe cari le-a primit dela nepotul său *Alexandru Muntean*, și li-a trimis spre studiere dlui *Moldovan* din Cluj.

Atât poporul, cât și intelligența, după terminarea vorbirii, a rostit un pios: „D-zeu săl ierte!“

Cătră sfârșit se adresează nepotului său să-i eternizeze memoria prin un monument, prin o cruce mai corăspunzătoare.

N'a lipsit dela această adunare vrednicul bărbat, domnul *Vasilie C. Osvadă*, redactorul „*Tovărășici*“, care din domeniul cunoștințelor sale multe picături folositoare a vărsat. A vorbit despre asocieri, despre valorizarea bucatelor, despre întrebuințarea articolelor produse de popor, presărând în frumoasa și eleganta sa vorbire populară și glume cari au produs mult haz.

Multă plăcere a produs vorbirea sa despre asigurarea vitelor, arătând că această ocupație formează un titlu, un element însemnat de existență. Făcând să înțeleagă modalitatea cum trebuie să urmeze oamenii la înființarea aceleia, din gura multora se auzia: „Doamne ține-l, asta trebuie să o facem!“

Exhaustându-se obiectele,¹⁾ încheierea solemnă se face și apoi se cercetează expoziția de manufactură a femeilor române dela sate. Și aceasta, după espunerile competenților, a reușit în mod satisfăcător. De remarcă, că aceea a fost până seara târziu cercetată de multă lume străină din colonia Simeria. Aprețierile favorabile n'au lipsit. Vizitatori de însemnătate a avut între alții și pe marele proprietar dl Béla Tas, care a rămas încântat de dibăcia femeii române. „Imi place, — zice D-Sa cătră preotul local, — de Biscărenii mei!“

Intre obiectele expuse sunt unele de câte 50—60 ani. Pe lângă originalitatea lor, au fost cu destulă măiestrie confecționate. Un scriitor profund multe ar putea scoate din dibăcia femeii române. N'a lipsit nici adunarea unor ornamente purtate de Români, cum și a unor scule.

Aranjarea de expoziții cu ocazia adunărilor e de-o necesitate binefăcătoare. După cum se știe femeile române țin lucrurile lor, din ambiție ca să nu aibă și

¹⁾ Skiopticonul anunțat dela Orăștie n'a venit.

o formează creștinii cari cred învățăturile lui Isus, și legile lui și recunosc pe papa de cap suprem al bisericii... „La celelalte confesiuni, câte capete atâtea păre... despre articole lor de credință, despre poruncile lor, trânele lor. Nici despre dzeirea lui Cristos nu sunt de o părere... La aceștia nu putem afla Biserica cea adevărată a lui Dzeu... Mai vreți? „Dumnezeu a dat infalibilitatea papilor dela Roma... „Cine s'ar putea îndoi că este purgator?“ Și iar pape, și iar Roma. — căreia avem să-i mulțămim cu totulul al-oceva decât nefericirea, decât blăstărul soțiilor, care și făcâie stăruitor și tăzi negrele aripi purtătoare de amară deznădejde pentru vechii luptători.

Prin urmare ce aduce într'adevăr bun cartea aceasta? Aduce, în câteva predicii, cum sunt cele despre datorințele diferiților membrii ai familiei, despre beție, despre păcatele limbii, și încă două-trei, unele idei, unele cunoștințe ce trebuiesc întregite, *potrivite* după nevrile credincioșilor noștri, ca să putem dobândi o predică și de îndreptare și de învățătură. Aduce și unele asemănări vii, cari pot fi întrebuințate frumos în nume locuri. Cum ar fi, de pildă, următoarea: „Lăcrimile se cheamă sângele sufletului. Dacă se rănește sufletul oarecui, și sufletul acesta nu e în stare să-și stăpânească suferința și durerea, atunci curg lacrimile. Și câte lacrimi se varsă în chipul acesta! Inchipuiți-vă toate lacrimile ce se varsă pe pământ adunate la olaltă, așa e că ar trebui să vedeți înaintea voastră un râu mare de lacrimi? Și priviți cum curge

alte, mai mult ascunse, le scot la iveală numai la diferite ocazii. Un rău deci acesta, care trebuie delăturat și înlocuit cu emularea, care inevitabil va produce și mai mult progres îmbucurător.

După amiază s'a produs corul sătesc mixt, cei mai mulți analfabeți. Din cauza că domni s'au grăbit, numai două piese s'au putut executa. Văzând unul dintre domni pe tinerii noștri într-o unună atât de frumoasă a zis: „De aceștia nu mă tem că-i vor face Maghiari“. Preotul le spune, că toți aceștia, câți știu ceti și scrie, au ieșit din școala maghiară de stat din colonia Simeria!

Pe urmă dl *Francisc Hossu* împarte între tineri cărți de cetire.

Păstorul.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Nr. 900/906. Prin aceasta convoc pre on. domni preoți, din tractul protoprezbiterat gr. or. Făgăraș, la conferință, pe Marți în 26 Sept. st. v. a. c., în biserica de aci, conformându-se fiecare întru toate cerculariului Preaveneratului Conzistoriu arhidiecezan, dto 4 Martie 1903 Nr. 2142 Bis. p. 7.

Programul:

1. La orele 8 a. m., utrenia, liturgia și predică. Vor sluji *Nicolae Borzea* protopop, cu parohii *Vincentiu Grăma*, *Nicolae Clonța*, *Spiridon Mardan* și *Ioan Capătă*; iar predica ocazională o va ține parohul *Gheorghe Sglimbea*.
2. După chemarea duhului sft., deschiderea ședinței, constatarea celor prezenți și constituirea biroului.
3. Discuție asupra modului cum s'a făcut serviciul în biserică și cum s'a predicat.
4. Tema, „Dezvoltarea și întărirea simțului religios în popor“ — este de a se pregăti de preoții *Mihail Ganea*, *Dumitru Purece* și *Bărăscu*.
5. Părintele *Ioan Popița*, *David Chiujdea* și *Nicolae Aron* să însărească cu compunerea unui plan cronologic, cu toate obligămintele oficiale ale unui paroh în decursul unui an.
6. Părintele *Iosif Cațaveiu*, ca președinte al comitetului parohial, va conduce ședința comitetului parohial la finea anului, va examina raționamentul epitropiei, va compune proiectul de buget și proiectul de repartitie și lista parohienilor.
7. Părintele *Alexandru Popa*, va constitui și conduce sinodul parohial — va cenzura raționamentul și va rectifică lista membrilor sinodului parohial. Despre toate aceste se vor lua protocoale de formulare.

acest rău dealungul sutelor și miilor de ani dela o margine a lumii până la cealaltă... — Și atât!

Încă un lucru se caută într-o carte de tălmăcirii, mai ales când se întâmplă să fie tradusă de tineri, străini din felurite locuri, nevoiți să-și facă studiile în mare parte sau toate la străini. Se caută o limbă aleasă, îngrijită, literară; se caută cunoștințe de gramatică și de ortografie românească. Iar când norocul vrea să iese o carte în cuibul, din care și-au luat zborul larg dragostea de limba noastră și studiile lui *Cipariu*, te ispitește tare gândul de mai sus.

În privința aceasta traducătorii ne spun în prefață, că „am fost conduși de dorința de-a ne apropia cât se poate mai tare de limba poporului“. Dorințe de-a face bine sunt, precum se știe, foarte bune, dar folositoare sunt numai faptele. Și, adăugând că o altă credință (tot atât de respectabilă, pe cât e vrednică de laudă dorința de mai sus) a traducătorilor, când au aflat cartea lui *Tousant* „întru toate potrivită împrejurărilor între cari se află poporul nostru“ (că, vedeți Dvoastră, după asta se prăpădesc Românii: să așteptăm, fie cât de puțin, de pre „sfinții“ și „sfințele“ *Catarina de Genua*, *Iosif de Lionezza*, *Vincentiu de Ferrara*, *Enric Suso* și ceilalți din pomelnicul aflat de bun, probabil, de „conciliile“ vremii), că deci, această credință s'a dat de minciună, m'am trezit cu un fel de neîncredere și față de putința realizării dorinței traducătorilor. Aici ajunge un scurt conspect.

Limbă populară: onoruri, admoniere,

8. Defigerea locului pentru conferința viitoare.

9. Alegerea celor doi verificatori pentru protocolul conferinței și încheierea acesteia.

Făgăraș, în 2 August 1906.

Nicolae Borzea
protoprezbiter.

„Asociațiunea“.

Convocare.

Adunarea cercuală a despărțământului II. (Bran) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se va ține în anul acesta în școala centrală din *Bran*, Mercuri în 16/29 August la 2 ore p. m. cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin președinte.
 2. Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală până în prezent.
 3. Raportul casarului și statorirea bugetului pe 1906/7.
 4. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea raportului și înscrierea de membrii noi.
 5. Alegerea a doi deputați pentru adunarea generală din Brașov.
 6. Statorirea locului pentru viitoarea adunare cercuală.
 7. Eventuale propuneri.
 8. Prelegere populară cu ajutorul skiopticonului prin dl *Aurel Ciortea* profesor la liceul din Brașov.
 9. Închiderea adunării.
- Rugăm cu tot respectul pe P. St. oaspeți ce se află în vilegiatură în Bran, apoi pe intelligența brăneană să ia parte la această adunare, iar în special rugăm pe onorații preoți și învățători brăneni a lua înșiși parte și a indemnă cât mai mulți poporoni a se face membrii și a asista la ședință.

Bran, în 6/19 August 1906.

Gheorghe Babeș
dir. despăr.

Nicolae Runceanu
secret.

Convocare.

Onorații membrii ai desp. XXVII. Cohalm al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului Român“ precum și toți binevoitorii și sprijinatorii acestui despărțământ se invită prin această a participa la adunarea generală cercuală ce se va ține în 15/28 August a. c. la 3 ore p. m. în sala hotelului Schlosser din Cohalm cu următorul

Program:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul general al comitetului despărțământului despre activitatea sa din anul expirat.

3. Raportul casarului.

4. Raportul bibliotecarului.

5. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea acestor rapoarte.

6. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.

7. Dizertații.

8. Alegerea a doi delegați la adunarea generală din Brașov.

9. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.

10. Propuneri.

11. La urmă dl învățător *Gheorghe Maican* va ține o prolegere cu skiopticonul.

Cohalm, 17 Aug. 1906.

Ioan Bercan
dir. desp.

Ieronim Buzăa
not. desp.

AVIS.

„Onorații oaspeți cari doresc a lua parte la adunarea generală a Asociațiunii ce se va ține anul acesta în Brașov, în zilele de 8/21 și 9/22 Septembrie sunt rugați ca — pengrijirea de quartire — să se însinue la președintele comisiunii de încuarterare dl *Nicolae Bogdan*, profesor, strada Catarinei nr. 15, cel mult până în 28 Aug. (10 Sept.)

NOUTĂȚI.

Ziua nașterii Maiestății Sale a fost sărbătorită Sâmbăta trecută și aici în Sibiu ca un praznic deosebit. Serviciul divin l-a săvârșit însuși Ex. Sa I. P. S. domn *Ioan Meșianu*, arhiepiscopul și metropolitul nostru, azistat de protos. *Dr. Eus. Roșca*, de protopopul Sibiului *Ioan Papiu*, de domnii asesori conzistoriali *Mateiu Veilănuș* și *Dr. Ilie Miron Cristea* și de diaconul *Demetrie Câmpian*. În decursul liturgiei Ex. Sa a sfințit într-un preot pe abs. de teol. *Nic. Vlad Stezar*, ales preot în Jina. La sfârșitul liturgiei Ex. Sa a înălțat o rugăciune ferbinte la cer pentru sănătatea Maiestății Sale, iar poporul întreg a ascultat-o în genunchi.

Pe urmă a dat Ex. Sa o masă bogată, la care întâu Ex. Sa și pe urmă dl director al „Albinei“ *Parteniu Cosma* au închinat în cuvinte alese întru sănătatea și îndelunga viețuire a Maiestății Sale.

Primiriile la cursul clerical pentru seminarul arhidiecezan s'au făcut în ședința de Marți, 8 August a. c. a conzistoriului arhidiecezan și s'au încuviințat cererile următorilor absolvenți din școalele

apartin, existență, intern, oferă(?) servesc (de două ori după olaltă și acolo, unde — ca la p. 6 — din alternarea cu *slujesc* numai câștigă putea fraza în putere și frumsețe, — dacă le are pe aceste două), negleg, scandal, misiune. Și nici dintr-o singură predică nu sunt toate! La întâmplare mai spicuesc câteva: sacrileg, crudel (vai!), privileg, muribund, propus, firm, compete, sfortare ș. a. Când știm, că fecioara „întru naștere fecioara a păzit“, cât de străin ne sună despre *verguria* Mariei. De bună seamă nici *abizurile* nu corăspund seriozității unei promisiuni (rămasă neeficace), cum e cea din prefață. Asta se cheamă: limbă a poporului.

Cunoștințe gramaticale: Scrierea de cele mai multe ori a reflexivului și pasivului se ca să: să nimicește, să află (în prefață și la p. 13: se), i-să tulbură etc. Diferite cazuri ale pronumelor personale sau de altfel, scrise cum urmează: i-mi, i-ți, i-și, i-l. Genetivul dela cuvântul biserice: „Zece porunci ale maicei Biserice“. Acelaș caz dela *bolta*: „podoaba boltei“. — Formarea necorectă, după analogia verbului „lucrez“, a prezentului dela „dezmierezi“ *dezmierezi*, ș. a.

Greșeli de semantică, fraze improprii: a lucră mântuirea sufletului (am aflat-o și în Boiv, tot așa de rău); afacerea mântuirii sufletului; scandal (în înțelesul: pricină de zămintală); răutatea oăcatului e nescurtată (nepătrunsă) de mintea omenească; verbul a deveni e folosit cu rost și fără rost, — ca să nu amintesc și rătăcirii specifice blăjenești (plântă).

Ori cât ai căuta, nu găsești în tra-

ducerile acestea limba duiosului poet dela „Sămănătorul“ și „Luceafărul“ *A. Sca* (Esca), nici stilul, ușor și curat în unele schițe din „Familia“ ale pseudonimului *Teodor Lazar* (Septimiu Popa).

În sfârșit, încă ceva ar fi trebuit să dea partea aceea a teologilor din Blaj, care a tradus „Măntuește-ți sufletul!“, și care — convinsă acum, cred, despre alegerea rea ce a făcut — putea cheltui cu folos banii plătiți pentru tipărirea acestei cărți, scoțând frumoasele scrisori ale mult talentatului *I. Agărbiceanu*. Ar fi trebuit să dea — fiindcă dela o vreme încoace se strigă atât în urechile trecătorilor terminul acesta — o explicare a „misiunilor“. Să se fi arătat cum s'a dezvoltat, din concurența ce le-o făceau catolicilor protestanții, obiceiul misiunilor, al misiunilor interne și externe, să fi căutat a îndreptăți încercarea de ale introduce și la noi, — căci din câteva crâmpee publicate de nu știu care gazetă mai anii trecuți nu s'a putut dumeri, cu atât mai puțin lămuri, nimenea. Nici aceasta n'au făcut-o traducătorii.

„Unirea“ din Blaj, organul preoțimii unite, ar face un act de înaltă dreptate și ar dovedi o interesare deosebită pentru binele sufletesc al cetitorilor ei, dacă ar reproduce articolul acesta de frățescă informație obiectivă și conștiințioasă, fiindcă dorim să se poată orienta întregul cler românesc dela noi.

Ion Duma-Paltin.

medii: Albu Romulus, din Curciu, Borzea Pavel, din Viștea-de-jos, Boticiu Avram, din Hertegani, Bratu Pantilimon, din Tilișca, Cibian Traian, din Techerău, Ciocan Romulus, din Valea-Sânt-Georgiu, Ciurea Ioachim, din Moeciul-de-jos, Comșa Pompiliu, din Zărnești. Constantinescu Ilariu, din Ighișdorful-rom., Crăciun Emilian, din Glâmbocă, Dordea Ioan, din Câmpeni, Gliga Vasiliu din Ibănești, Grama Constantin, din Răușor, Guguian Laurian, din Zărnești, Lador Gavril, din Chiuești, Măgureanu Andrei, din Fălcușă, Marcu Ioachim, din Beșineu, Mermezan Romulus, din Rapoltul mare, Moldovan Alexandru, din Turda, Monda Aurel, din B.-Bistrița, Nistor Teofil, din Glodghilești, Nistor Virgil, din Arpatac, Olariu Petru, din Branișca, Păstău Gavril, din Sărata, Păcurariu Nicolae, din Deva, Perian Romulus, din Criștor, Piso Ilie, din Mohu, Plotogea Victor, din Tohanul-nou, Pop Ioan, din Brădești, Popa Ioan, din Șinca-nouă, Predovicu Ioan, din Amnaș, Reit Sextil, din Poarta, Rău Aurel, din B. Mijloceni, Stănescu Ioan, din Someș-rece, Stoica Alexandru, din Seliștioara, Todoran Nicolae, din Caila.

Oficieri români. Cu datul 18 August 1906 au fost numiți sublocotenenți în armata comună domnii *Eugen Cimpoca, Alexandru Popu și Leonida Popu*, absolvenți ai academiei militare dela Viena, apoi domnul *Văleriu Smeu*, absolvent al academiei tehnice militare.

Avansări în armată. Sâmbătă la ziua Măiestății Sale domnitorului nostru s'au făcut avansările obișnuite la școala de cadeți din Sibiu. Intre cei avansați la gradul de loc. de ofițeri sunt și următorii Români: *Nic. Ceșan*, reg. 63 Bistrița, *Aug. Foltin*, reg. 2 Sibiu, *Virgil Cernea*, reg. 37 Oradea mare, *Valer Doctor*, reg. 31 Viena, *Stefan Siroia*, reg. 31 Alba-Iulia, *Stefan Crișan*, reg. 37 Oradea mare, *Eugen David*, reg. 61 Timișoara și *Stefan Gavrilă*, bat. 23 de vânători în Trembovla (Bosnia).

Contribuire pentru biserica catedrală. Vasiliu Petrulea lui Istrate, episcop din Fizeș-Sânpetru, (protopresbiteratul Ungureșului), care a participat și la actul sfântului, a contribuit pentru zidirea bisericii catedrale suma de 20 cor. Tot pentru catedrală au contribuit *Stefan Proca* și *Bucur Armăsar*, din Râșnov, ambii câte 5 cor.

† **Baronul E. Krieghammer**, general de cavalerie, fost ministru comun de război, a decedat ieri Marți, în Ischl, în etate de 74 ani.

Circular înțelept. Protopopul Petru Serb din Beliu a dat de curând un circular către preoții săi să înalte rugăciuni de mulțumită la cer pentru belșugul de bucate, pe care l-a avut poporul lor în acest an. Să stăruie apoi fiecare ca poporul să înființeze fonduri de bucate sub aripa bisericii, iar unde sunt să îmbogățească aceste fonduri pentru ca oarecând din aceste să se plătească preotul și învățătorul, iar poporul să se ajute în ani neroditori.

Procese. Cetim în „Drapelul” din Lugoj, că Vinerea trecută a fost zi deochiată la tribunalul de acolo. S'a pertractat procesul părintelui *Traian Gaspar* din Hezeriș pentru că ar fi făcut agitație în biserică în preajma alegerilor dietale. A fost pedepsit la 10 zile închisoare de stat, 40 coroane amendă în bani, pierderea drepturilor cetățenești pe 1 an și suportarea speșelor de proces. Tot pe motivul agitației a fost acuzat preotul *Marian Groza* din Selbăgel. S'au dovedit o mulțime de neadevăruri și procurorul și-a retras acuza. Pertractarea procesului Hodoșenilor pusă tot pe această zi s'a amânat.

Procesul ministrului. După o pertractare de patru zile s'a sfârșit procesul ministrului de honvezi *Iekelfalussy Vineri* seara la 7 ore. Pe ministrul îl acuzase îngrijitorul moșiei sale, *Kovács*, pentru uzura de 166 cor., iar pe doamna ministrului ca proprietara moșiei pentru 700 cor. despăgubire. Vineri a fost ascultat ministrul și soția lui, precum și *Kovács*, de judecătorul *Hoffer* al cercului I.—III. din Budapesta. S'a constatat, că vinovatul este *Kovács*, care a cauzat multă pagubă în administrarea moșiei, iar procedura ministrului a fost corectă. *Kovács* a fost respins cu acuza și judecat la suportarea speșelor de proces.

O catastrofă nouă. În șirul multelor catastrofe, ce au bătut în anul acesta, un loc de frunte va ocupa și cea întâmplată Joi spre Vineri noaptea. Un cutremur grozav, asemenea celui din San-Francisco a zguduit ținutul Chile și Argentina din America-de-sud. Cutremurul

a fost simțit de observatoarele din Londra, Paris, Berlin, Pesta și Hamburg. A doua zi a și venit știrea, că cutremurul a ruinat orașul Valparaizo, unul din cele mai mari orașe ale acelei țări; asemenea a ruinat și orașul Mendoza din Argentina. Cutremurul a ținut câteva ciasuri și a zdruncinat orașul din temelie, încât cu adevărat n'a rămas piatră pe piatră. Asupra acestei uriașe grămezi de ruine s'a năpustit apoi un foc lăcom, care încă și-a luat partea, iar pe de altă parte s'a revărsat și un potop de apă, zdrobindu-se toate conductele de apă. Au pierit și o mulțime de oameni. La prima căutare au fost aflați 400 de morți. Se crede, că numărul acestora e cu mult mai mare. Paguba cauzată de cutremur e uriașă. Dela catastrofa din San-Francisco nu s'a mai simțit nici un cutremur așa puternic ca acesta.

Toate legăturile telegrafice cu Europa s'au rupt afară de una singură cu Lissabon. Chiar și cu orașele Americii i-s'a rupt legătura. Focul a bătut toată noaptea. Orașul întreg a fost pustit.

Valparaizo a fost întemeiat în 1544 de Spanioli. În 1820 avea șese mii locuitori, azi 150 mii. E în adăpostul unor munți pleșuvi 187 chlm., departe de Santiago, capitala Chilei. Aci e stațiunea de plecare a trenului pacific american. E centru comercial înecesebi al Nemților și Englezilor. Are totodată și port de mare.

Alegerea dela M.-Oșorheiu. Marți a fost alegere de deputat în Murăș Oșorheiu în urma abdicării deputatului ales în primăvară. Erau doi candidați: *Szakács P.* și *Dr. Fenyvesi S.* Cortesirile curgeau din greu. În favorul lui *Szakács* se pusese și prez. societății agricole, proprietarul *S. Tordai*. Intr'una din ședințele societății i-s'a primit propunerea și s'a decis că tot celce nu va vota cu *Szakács* să fie eschis din societate pentru totdeauna. *Fenyvesi* a prins de veste și telegrafice a dat de știre ministrului, care iarăși telegrafice a poruncit cercetare. În aceeași zi s'a și făcut investigarea și s'a adevărat faptul. Noaptea s'a și adus sentința: concludul ședinței respective se declară nimic și societatea se face atentă, că la caz de repetiția acestor fapte nu-i eschisă suspendarea ei. Oare ce s'ar fi întâmplat unei societăți românești în astfel de caz? Oare n'ar fi fost și aceasta tradare de patrie, pe care ar fi călărit zia-rele ungurești în gura mare? Fiind însă vorba de căpătualia unor jidani, chiar și autoritățile politice se uită printre degete. Ales a fost *Fenyvesi*!

Pentru altarul domnului. Parochia-nul *Vasile Oțoiu I. Andrei* aflător în Cleveland (N.-America), a dăruit bisericii din Aciliu (tr. Sălștei) un prapor în valoare de 120 cor. Primească credinciosul binefacător și pe această cale cele mai sincere mulțumite, iar bunul Dumnezeu prin puterea darului său cel sfânt să-i răsplătească jertfa adusă, deschizându-i inima și pentru viitor pentru astfel de fapte creștinești. *Ion Oțoiu*, paroh ortodox.

H'men. Domnișoara *Veronica Purdean* și *Zoharie Monu*, absolvent de teologie, fi-danțați.

Pentru o întreprindere de lemne se caută un conducător versat de lucrări, cu cațiune de 3000 coroane. Ofertele cari vor avea să conțină condițiile, le primește din prevenire institutul de credit și economii „*Albina*” din Sibiu.

Rugare. Onoratele oficii parohiale cari au primit apeluri pentru colectarea de oferte benevole pentru zidirea școlii gr. or. din filia *Viscri* în protopopiatul *Cohalm*, precum și toți stimații Domni preoți și învățători sunt rugați a reînnoși în timpul cel mai scurt coalele de colectă cu ori ce rezultat fie cât de modest, spre a se putea face dare de samă și încheierea socotelilor referitoare la această afacere. Stena la 2/15 August 1906. *Ieronim Buzea*, paroh.

Doctoratul în drept încă nu e introdus în România. Licențiații în drept din București au ținut sfat și au hotărât să meargă o deputație la ministrul de culte *Vlădescu* și la rectorul universității și să ceară introducerea doctoratului la facultatea de drept din capitala țării.

Episcop arestat. Autoritățile turcești au arestat pe episcopul grec *Vasilios* din Anhalio, pentru că a atătat pe Greci să tragă focuri asupra Bulgarilor și Românilor. Despre acesta se credea, că a ars împreună cu palatul său, căruia i-au fost dat foc Bulgarii răzbuțitori. A fost aflat însă ascuns de furia acestora.

„**Prutul**” este numele unui nou ziar ce va apare în curând la București și care se va pune în serviciul luptei naționale a Basarabenilor.

† **Livia Beșan n. Athanasievici**, soția dlui notar public regesc *Mihail Beșan*, din Lugoj, după grele suferințe Sâmbătă, la 7 ore seara a adormit în Domnul în anul 55 al vieții și 38 al căsătoriei celei mai fericite. Rămășițele pământești ale răposatei au fost așezate spre odihnă eternă, după ritul bisericii greco-orientale, din locuința de vară, Luni în 20 August la 5 ore d. m. în cimitirul gr. ort. din Lugoj.

† **Ioan Găvrus**, rigorozant în drept a răposat la casa părintească din Satlung, după o boală îndelungată în frageda vârstă de 26 ani.

Bancă românească în Salonic s'a intrupat de curând cu un capital de un milion franci. Centrala acestei bănci e în București sub numirea „Banque de credit et de depôts”. Banca are drept să deschidă filiale ori agenturi în ori ce oraș al Turciei și străinătății.

Anunț. Prelegerile în seminarul teologic și pedagogic din Arad se vor începe cu anul 1906/7 din 1 Septembrie st. nou.

Trecere religioasă. Din Reșița vine știrea că 14 familii gr. cat. ar fi trecut la confesiunea gr. ort. din motivul, că episcopul din Lugoj n'a voit să le dea alt preot, căci cu cel actual de timp îndelungat erau oamenii tot nemulțumiți.

Șezători de cetire. În unele comune din România s'a format câte un comitet cu scopul de a organiza în toate Duminecile și sărbătorile „Șezători de cetire” pentru luminarea poporului. N'ar strică întruparea acestei idei și pe la noi.

Eeschisă insomniia, dacă se va purta crucea dublă electro-magnetica B. R.Nr. 86967, inventată de omnu *Albert Müller*, Budapesta, *Vadász n. V. Nr. 42/V* ceea-ce adevărește și scrisoarea următoare: *Prea Stimate dle Müller:* De curând am comandat la dvoastră crucea dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 pe seama cumnatului meu *Carol Weber*, asupra căruia a avut un asemenea efect, că după o folosință de câteva zile bolnavul s'a simțit mult mai bine, respirația îi era mai regulată și insomniia a disăruit cu totul. Văzând acest efect miraculos al crucii. Vă rog să trimiteți una și pentru mine și una pentru soția mea. *Buderfalva*, 29 Februarie 1903. Cu deosebită stimă *Metel Schrei*.

Viață socială.

Petrecere în Ludoșul-mare. Inteli-gința din Ludoșul-mare invită la petrecerea de vară împreună cu cântări, declară că pentru ce o va aranja Marți, în 15/28 August 1906 (Sfânta Marie) în sala cea mare a școlii rom. din loc. Inceputul la 8 ore seara. Veritul curat e destinat pentru biblioteca școlară din loc. Suprasolvirile marinimoase se vor cuită pe cale ziaristică.

Teatru în Avrigh. Tinerimea română din Avrigh invită la Producțiunea teatrală-declamarică ce o va aranja în 15/28 August 1906 (sf. Marie) în sala hotelului comunal din loc. Inceputul la 8 ore sara. Suprasolvirile marinimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuită publice. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice.

Petrecere în Daneș. Tinerimea studioasă română din Daneș invită la producțiunea declamarică-teatrală ce se va aranja Marți în 28 August st. v. 1906 (ziua de sfânta Marie) în localul destinat spre acest scop. Inceputul precis la 7 ore seara. Prețul intrării: de persoană 1 cor., de familie la 3 persoane 2 cor. Venitul curat e destinat bibliotecii școlare. Suprasolvirile se vor cuită publice.

Petrecere în Vinț. Tinerimea română din Vințul-de-jos invită la petrecerea de vară, ce o va aranja Marți în 28 August n. 1906 (în ziua de Sănmăria-mare) în „Promenadă”, la caz de timp nefavorabil în sala hotelului la „Două piștoale”. Venitul curat este destinat pentru a ajutama orfanii alegătorilor căzuți la alegerile dietale din 1906. Suprasolvirile marinimoase se vor cuită pe cale ziaristică. Inceputul la 6 ore p. m.

Concert în Pecica. Tinerimea română din Pecica aranjază la 29 August st. nou 1906, cu ocazia adunării generale a „Reuniunii învățătorilor români” — în favorul și onoarea reuniunii concert împre-

nat cu petrecere de joc în ospătaria „Heller”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare de familie 5 cor., de persoană 2 cor., stat 1 cor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuită publice. În pauză se vor juca „Bătuta”, „Călușerul” și „Hora”.

Din public.†)

Mulțumită publică.

La colecta întreprinsă prin apeluri pentru zidirea școlii noastre gr. or. din filia *Viscri* în protoprezbiteratul *Cohalm*, au binevoit a contribui următorii Domni:

Maniu Lungu, paroh gr. or. în Rășinariu, 2 cor., din parohia *Richisdorf* în protop. Mediașului s'a colectat prin episcopul de acolo *Emanuil Pețerea*, suma de 5 cor. 05 fil., dela mai mulți credincioși de ai noștri gr. or., din parohia *Vingard* în protop. S.-Sebeș, s'a colectat de parohul *Pompiliu Predovicu*, suma de 7 cor., dela mai mulți credincioși în bani și bucate în care sumă parohul amintit a contribuit cu 1 cor. Din parohia *Sadu*, s'a colectat prin parohul *Ioan Popovicu*, suma de 13 cor. 28 fil., dela mai mulți credincioși în care sumă a contribuit proprietarul și comerciantul *Ioan Tattu* cu 10 cor., din parohia *Tilișca* în protop. Sălște, s'a colectat prin parohul *Ioan Iosof*, suma de 21 cor. 60 fil., și anume dela următorii Domni și corporațiuni: *Biserica* gr. or. 2 cor., *Comuna politică*, 3 cor., *Petru Joga jun.*, paroh 1 cor., *Valeriu Milea*, notar, 2 cor., *Ioan Bratu*, învățător dir. 50 fil., *Cornel Schiau*, învățător, 50 fil., *Vasile Joga-Mateiu*, 1 cor., *George Bratu* 1 cor., *Simion Rodean*, 1 cor., *Dtru Zeie* 1 cor., *German Igna*, 50 fil., *Pavel Banciu*, 40 fil., *Andrei Floasiu*, 1 cor., *George Bratu* 2 cor., Dela mai mulți contribuvenți 2 cor. 70 fil., de tot 21 cor. 60 de fileri.

Din parohia *Ohaba*, în protop. S.-Sebeș, s'a colectat de parohul *I. Moldovan* suma de 3 cor. 40 fil., în care parohul amintit a contribuit cu 40 fil., de tot s'a colectat și administrat suma de 52 cor. 33 fileri, care deocamdată s'a depus spre păstrare și fructificare la banca *Economia* din *Cohalm*.

Corporațiunilor colectanților, și tuturor contribuvenților mă simt cu plăcere îndatorat în numele credincioșilor noștri gr. or. din filia *Viscri* ale exprimă sincera noastră mulțumită rugând pe bunul Dumnezeu ca tuturor dinariul depus pe altariul culturii noastre românești, să li-l reîntoarcă și răsplătească însuși și înmii.

Viscri, la 2/15 August 1906.
În numele credincioșilor noștri gr. or.
Ioan Lungu
paroh gr. or.

Cărți și reviste.

Spitalul, revistă medicală Nr. 14. redactată de un comitet de medici din România.

Amicul Tinerimei, Nr. 6—7. Cuprinde câteva articole asupra Expoziției, mai multe povești și narațiuni bune, precum și o interesantă povestire „basmul fulgerului” pentru popularizarea științei.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

„**Frățietatea**” în. titut de cre t și economii, societate pe acții în S. du.

Convocare.

Domnii, cari au subscis ecii la înființindul institut de credit și economii „**Frățietatea**” societate pe acții, sunt rugați prin aceasta în senzul § 154 al legii comerciului la *Adunarea generală constituantă*, care se va ținea *Mercuri* în 29 August 1906 st. n. la 3 ore p. m. în sala hotelului comunal din *Sadu* cu următoarea ordine de zi:

1. Constatarea acționarilor prezenți și a acțiunilor subscrise.
2. Deciderea și constituirea adunării.
3. Raportul fondatorilor
4. Statorirea și asigurarea capitalului de acții prin subscrieri și plăți.
5. Deciziune asupra înființării societății.
6. Statorirea statutelor societății.
7. Alegerea comiteului de supraveghere.
8. Deciziune cu privire la responsabilitatea fondatorilor, stabilită în §-ul 152 al legii comerciale.

Concom §-ului 155 din legea comercială începe acțiunea dă un vot, însă nici un acționar nu poate exercita mai mult de 10 voturi. Participarea la adunare se poate face sau în persoană sau prin plenipotențiați, cari însă trebuie să fie acționari.

Sadu în 21 August 1906.

[213] 1—1

Fundatorii.

Nr. 396—1906

[211] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor: a) de paroh în parohia de clasa III Căstău, b) de capelan în parohia Birtin, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. despre întregirea venetelor preoțești. Capelanul are drept la jumătate din toate venitele preoțești.

Competenții au să-și aștearnă rugărilor la oficiul ppresbiteral concernent instruite în sensul legii.

Petițiunile înrate după expirarea termenului de concurs nu se vor lua în considerare.

Petenții au să se prezenteze, după prealabila încunoștințare a protopresbiterului cu 8 zile înainte de termenul alegerii în biserică, pentru a cântă, respective a celebră și cuvântă.

Brad, la 22 Iulie 1906.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Zarandului în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Nr. 485—1906

[212] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător din clasa I-a dela școala confesională gr. or. din Hălchiu, protopresbiteratul Brașov se escrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Postul de învățător fiind împreună cu cel de cantor, învățătorul ales va avea a presta și serviciul de cantor Duminecă și sârbătoarea și anume tot a doua săptămână.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt salar anual solvabil în 4 rate anuale de cursive 600 cor. și pentru cuartir suma de 40 coroane. Venitele cantonale sunt: usufructul unui jugăr de pământ precum și $\frac{1}{2}$ din grădina școlară, iar venite laterale aproximativ 80 coroane.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor or instruite conform normelor în vigoare în termenul susindicat la oficiul protopresbiteral competent și înainte de alegere a se prezenta poporului în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și în tipic.

Celce se va pricepe la muzică instrumentală va fi preferit.

Hălchiu, în 2 August 1906.

Teofil Roșca

paroh, prez. com. parohial.

Văzut și aprobat.

Brașov, 15 August 1906.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 306—1906

[204] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător din comuna Drâmbariu — conform ordinului Prea Ven. conzistor arhid. dtto 13 Iulie a. c. Nr. 5048 școl. — se escrie concurs cu termen de 15 zile, dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 600 cor. (400 din repartitiune și 200 coroane dela stat), cuartir și lemne.

Rugărilor se vor înainta subscrisului oficiu în termenul indicat, îndatorat fiind cel ales, de a instrui copiii în cântările bisericesti și a cântă cu ei la sf. liturgie; iar întrucât va fi posibil, candidații să se prezenteze, înainte de alegere, înaintea poporului, spre a face cunoștință cu el.

Alba-Iulia, 29 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 417—1906

[205] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele Bucium-Cerbu și Bucium-Isbita, protopresbiteratul Abrudului, pe baza ordinului Ven. Conzistoriu din 26 și 27 Iulie a. c. Nr. 6307 și 6635 Școl., se escrie concurs din oficiu cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt: Salar anual de 600 cor. din repartitiune, cuartir și lemne de foc.

Cei ce doresc a reflecta la aceste posturi vor subterne cererile instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare înainte de alegerea, poporului, pentru a-și arăta dexteritatea în tipic și cântările bisericesti apoi vor nota în petițiune, dacă după anii de serviciu în alte comune pretind cuincuenale, ca comunele să se poată orienta la alegere.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Abrud.

Abrud, 31 Iulie 1906.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 321—106

[206] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Briznic, salar 600 coroane, cuartir și lemne.

2. Panc-Săliște, salar în bani 480 coroane, în naturalii 120 coroane, cuartir și lemne.

3. Lăpugiu-linferior—Ohaba, post de învățător ambulant, salar 600 cor., cuartir și lemne.

4. Roșcani, salar 600 cor. cuartir și lemne.

Eventuale pretenziuni la cuincuenale să se amintească în petițiunea de concurs.

Concurenții au să aștearnă rugărilor instruite conform normelor în vigoare în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

In conțelegere cu comitetele parohiale. Dobra, la 31 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Dobrei.

Ioșif Morariu
protopresbiter.

Nr. 317—1906 ppresb.

[209] 1—3

Concurs oficial.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna bisericească Jibert, protopresbiteratul tractului Cohalm, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. salar anual și anume: 400 coroane prin repartitiune dela popor și 200 cor. dela stat, cuartir și lemnele necesare de foc. Cuincuenalul după un serviciu neîntrerupt de cinci ani la această școală.

Cererile instruite conform normelor în vigoare din partea concurenților, se vor așterne subsemnatului oficiu protopresbiteral în Sighișoara, (Segesvár) în termenul deschis, cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Cohalm, 5 August 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Cohalm.

Dimitrie Moldovan
protopresb. adm.

Nr. 459—1906.

[198] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din clasa I-a dela școala confesională gr. or. din Drăstele-Brașovului protopresbiteratul Brașov se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Postul pe învățător fiind împreună cu cel de cantor, învățătorul ales va avea a presta și serviciul de cantor Duminecă, sârbătoarea și în zilele de lucru. Cu copiii de școală va forma cor și astfel va cântă la sf. liturgie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Ca salar anual: Din bugetul bisericii 460 cor., dela cantorat 140 cor. conform protocolului comitetului parohial din 23 Iulie a. c., cuartir natural, usufructul unei jumătăți din grădina școlară și un stângin de lemne pentru foc.

Adausele cuincuenale se vor compută numai dela instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor lor, instruite conform normelor din vigoare în termenul sus indicat la oficiul protopresbiteral competent și înainte de alegere a se prezenta poporului în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic. Cel ce se va pricepe și la muzica instrumentală va fi preferit.

Dărste în 23 Iulie 1906.

Pentru comitetul parohial:
Constantin I. Moarcasu
prezident al comitetului.

Daniil Martin
notarul com. parohial.

Văzut și aprobat.

Brașov în 27 Iulie 1906.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 206—1906

[202] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh al comunei bisericești de clasa III Valea-verde din protopresbiteratul Câmpenilor se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele arătate în coala B pentru întregirea venetelor preoțești dela stat.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele cerute la subscrisul oficiu în termenul convenit și se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cântă, respective a celebră și cuvântă.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Romul Furdul
protopresbiter.

Nr. 204—1906

[201] 2—3.

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh al comunei bisericești de cl. III Gârda-de-sus cu filia Neagra-de-sus din protopresbiteratul Câmpenilor, în conțelegere cu comitetul parohial, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele arătate în coala B. pentru întregirea venetelor preoțești dela stat.

Doritorii a ocupa acest post să trimită rugărilor lor concursuale cu documentele necesare la subscrisul oficiu în termenul convenit și se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cântă, respective a celebră și a cuvântă.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 27 Iulie 1906.

Romul Furdul
protopresbiter.

Nr. 378—1906.

(196) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post învățătoresc la școala elementară gr. or. rom. din Zernești protopresbiteratul Bran, prin această se escrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele condițiuni:

Dela concurenți se cere să dovedească că au absolvat cel puțin 4 clase medii, și că au prescrise calificatiune pedagogică. Intre egali vor avea preferință cei ce vor dovedi, că sunt capabili a constitui cor bisericesc în mai multe voci, pentru ceace vor fi deosebit remunerati din partea bisericii.

Salarul anual este de 600 cor., pentru cuartir 120 cor. și pentru $\frac{1}{4}$ jugăr de pământ 12 cor.

Salarul se plătește în rate lunare sau trilunare anticipative.

Cuincuenalele a 100 cor. se socotesc numai după anii serviți la școala din Zernești.

Suplicele sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul indicat.

Zernești în 25 Iulie 1906

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran în conțelegere cu comitetul parohial din Zernești.

Ioan Dan

admin. protopresb.

Nr. 421—1906. ppresb.

[197] 2—3

Concurs.

Decretându-se prin venerabilul ordin conzistor al din 1 Februarie 1905, Nr. 811 Bis., filia Felța, de parohie materă de clasa a III-a, pentru ocuparea ei se publică, conform veneratului ordin conzistorial dtto 7 Decembrie 1905, Nr. 11,880 Bis, din nou concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt:

1. Casa parohială cu supraedificatiune economice în stare bună, grădina de pomi și de legumi.

2. Porțiunea canonică de $14\frac{1}{2}$ jugăre pământ, parte arătură, parte fânaț, din cari 684 st. $\square$ vie.

3. Simbria preoțească dela 30 familii câte una ferdăla cucuruz sfârmat.

4. Patru stângini de lemne aduse în curtea parohială.

5. Venitele stolare anuale cu 70 cor.

6. Dela tinerimea adultă câte o zi de lucru anual cu întreținerea de la preot.

Concurenții își vor înainta petițiunile cu toate documentele recerute de legile în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul indicat și sunt datorii a se prezenta înaintea alegătorilor în biserică conform prescrierilor regulamentului pentru parohii, pentru a cântă, resp. a celebră și cuvântă.

Sighișoara 28 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 267—1906

[199] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoarești, din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Boholț, 2. Fizeș Barbură, 3. Noșag, cu salar anual de câte 600 coroane, cuartir și lemne.

Concurenții au a-și înainta suplicele instruite conform legii în vigoare în termenul deschis la oficiul protopresbiteral subsemnat.

Având învățătorii din aceste comune a țineă strana, respective a cântă în biserică în Dumineci și sârbători și cu școlarii, concurenții au a se prezenta în respectivele biserici în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești.

Deva, 29 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Devei, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

George Romanul
protopresbiter.

Concurs. [210] 1—1

La „Cassa de păstrare (reuniune)” în Săliște este de a se ocupa cu 15 Sept. a. c. st. n., postul de practicant cu salar de cor. 720, după un an de praxă cu salar de cor. 960 — și postul de arhivar cu salar anual de cor. 720. La postul de practicant se admit numai tineri cu studii sistematice comerciale.

Reflectanții la aceste posturi sunt poftiți a-și înainta cererile instruite cu documentele, din cari să reese calificatiune teoretică și eventual și practică, ce o au, subsemnatei direcțiuni până la termenul indicat mai sus.

Săliște, 16 August 1906.

Direcțiunea
cassei de păstrare (reuniune).

[208] 2—2

Licitațiune minuendă

pentru darea în întreprindere a zidirei unei magazii de cereale pe seama „Cassei de păstrare în Mercurea”, societate pe acții, se va ține în 26 August a. c. st. n. la 2 ore d. a. în localul institutului.

Preliminarul e satorit cu cor. 13,586-53 fără cărămidă, var și năsip care le dă institutul. Licitații au a depune 5% vadiu dela prețul de strigare.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedeă în oarele oficioase dela 7—12 ore a. m. în biroul institutului.

Oferte în scris, provăzute cu vadiul recerut se pot înainta până la începerea licitațiunei verbale și pentru singuratici rami de lucrare.

Direcțiunea.

[207] 2—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza încuviințării venerabilului Conzistor diecezan de dtto 4 Iulie 1906 st. v., Nr. 2584 B. ex. 1906 și în conțelegere cu domnul protopresbiter tractual, prin aceasta se excrie licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a bisericii gr. or. române din Cacova (Kákova, comitatul Caraș-Severin) pe ziua de 3/16 Septemvrie 1906 la 3 ore d. a., în localitățile școlai din loc.

Prețul de exclamare este cor. 71 501-63.

Doritorii de a întreprinde acest lucru, au a depune vadiul de 10% în bani gata sau obligațiuni de stat înainte de începerea licitațiunei.

Numai acei întreprinzători se vor admite la licitațiune, cari sunt calificați în arta zidirei și vor dă revers comitetului parohial că cunosc pe deplin atât planul și specificațiunea de spese și măsuri, precum și condițiunile de licitațiune, cari până la ziua licitațiunei se pot vedeă la oficiul parohial din loc.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a preferi pe măestrii întreprinzători probați și experți, despre a căror prestațiuni și-au câștigat deplină convingere.

Dat din șednța comitetului parohial, ținută în Cacova la 23 Iulie (5 Aug) 1906.

Ioan Cioc
not. al comit. parohial

Stefan Lipovan
prezid. comit. par.

Invățăcei

se primesc în jimbăriia lui Stefan Moga, Sibiu, Bahn-Gasse Nr. 4. Băieți orfani se primesc cu toată întreținerea și îmbrăcăminte.

200 2—3

Nu numai cetit

dar și probat trebuie
săpunul din lapte de crin
— Steckenpferd —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teintă albă și liber de pistrui, cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummler, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cisnădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisnădiei), 82 19—52 Carol Arz (str. cisnădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.